

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **B. A.**, zastoupený zákonnou zástupkyní K. K., alias K. K., zastoupený Mgr. Bohdanou Novákovou, advokátkou se sídlem Pod Terebkou 12, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 10. 2008, č. j. OAM-405/LE-K01-K01-2008, ve věci mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 3. 2009, č. j. 28 Az 46/2008 – 45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci stěžovatele, advokátce Mgr. Bohdaně Novákové, se sídlem Pod Terebkou 12, Praha 4, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 5 712 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností napadl v záhlaví označený pravomocný rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 9. 10. 2008, č. j. OAM-405/LE-K01-K01-2008; tímto rozhodnutím bylo řízení o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany zastaveno podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, neboť podaná žádost byla vyhodnocena jako nepřijatelná s tím, že ji stěžovatel podal opakovaně, aniž by uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany [§ 10a písm. e) zákona o azylu].

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V podané kasační stížnosti, resp. v jejím následném doplnění stěžovatel napadl rozsudek krajského soudu v rozsahu výroku, jímž se žaloba zamítá a s odkazem na důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. uvedl, že své důvody pro udělení azylu opírá o možné postavení matky a otce po jejich návratu zpět do Sýrie. Konkrétně poukázal především na situaci své matky, která je osobou bez státní příslušnosti a ve své zemi původu je považována za osobu „ajanib“. Tento statut pro ni má důsledky především z hlediska jejího právního postavení, neboť nemůže vlastnit majetek, nemá přístup k určitým službám, nemůže vlastnit cestovní doklad a tím pádem ani vycestovat ze země. Za nelegální vycestování jí proto v případě navrácení hrozí vězení. Současně stěžovatel připomněl i obavy o bezpečnost svého otce, který měl v souvislosti s příslušností ke kurdské národnosti problémy se syrskými bezpečnostními orgány. Na základě těchto skutečností jsou zde dle stěžovatele vážné obavy o jeho další možný vývoj v rámci jeho základního práva na rodinný život, jakož i v důsledku možného nelidského a ponižujícího zacházení. Dále stěžovatel uvedl, že krajský soud svým rozhodnutím žalobu zamítl, neboť v jeho opakované žádosti nebyly tvrzeny nové skutečnosti, které nebyly předmětem zkoumání. Přitom se ale nijak nevypořádal se zprávami lidsko-právních organizací, které se vztahují k případu obou rodičů stěžovatele a na které v žalobě upozornila matka stěžovatele jako jeho zákonná zástupkyně. Krajský soud se také nezabýval tím, jaký dopad na vývoj nezletilého stěžovatele by mělo zatčení jeho rodičů při navrácení zpět, a to v souvislosti s celkovou situací Kurdů v Sýrii a v souvislosti s jeho věkem.

Závěrem stěžovatel vyjádřil své přesvědčení, že krajský soud nevyhodnotil jeho situaci v souladu se zákonem a že se jedná o zásadní pochybení, které má dopad na jeho hmotně-právní postavení, neboť krajský soud jednak hrubě pochybil při výkladu práva, resp. se ztotožnil s chybným výkladem správního orgánu, a jednak nerespektoval ustálenou judikaturu. Domnívá se proto, že jeho kasační stížnost splňuje kritéria přijatelnosti a obrací se na Nejvyšší správní soud s návrhem, aby napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Lze tedy shrnout, že předložená kasační stížnost předestírá k rozhodnutí právní otázku nepřijatelnosti opakované (následně) žádosti o udělení mezinárodní ochrany, která však s ohledem na obsah kasační stížnosti a dosavadní judikaturu zdejšího soudu nevykazuje žádný judikatorní přesah.

Správní orgán v případě opakované žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany shledal naplnění podmínek pro zastavení řízení s tím, že se jedná o žádost nepřijatelnou ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu, dle kterého: *„Žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřijatelná, podal-li cizinec opakovaně žádost o udělení mezinárodní ochrany, aniž by uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany.“*

Aplikací § 10a písm. e) zákona o azylu se zdejší soud v obecné rovině zabýval v rozsudku z 30. 6. 2009, č. j. 4 Azs 23/2009 - 64, v němž zejména konstatoval: *„Podává-li žadatel o mezinárodní ochranu opakovanou žádost, stanoví zákon o azylu pro věcné posouzení žádosti podmínku tvrzení nových skutečností či zjištění. Je tedy povinností žadatele, aby takovéto nové skutečnosti či zjištění správnímu orgánu v nové žádosti uvedl. V opačném případě je nucen správní orgán na základě citovaného § 10a písm. e) zákona o azylu posoudit žádost jako nepřijatelnou.“*

Podrobně se výkladem předmětného ustanovení zdejší soud zabýval i v rozsudku z 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65, v němž mj. konstatoval: *„Lze tedy uzavřít, že ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu představuje jistý filtr, jehož prostřednictvím je možné propustit do dalšího opakovaného řízení o udělení mezinárodní ochrany již jednou rozhodnutou věc. Jedná se přitom o výjimku, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté, tzv. res iudicata, resp. v daném případě res administrata. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění obou uvedených podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu nové žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí...“*

V posuzovaném případě stěžovatel žádné nové skutečnosti oproti své původní žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvedl. Krajský soud v tomto ohledu poznamenal, že porovnal důvody nové žádosti s důvody, které uváděl v první žádosti za nezletilého stěžovatele jeho otec, a uzavřel, že v druhé žádosti nebylo tvrzeno žádné novum.

Pouze pro doplnění lze v tomto směru připomenout, že v případě druhé žádosti uváděla důvody pro její podporu matka nezletilého stěžovatele, jež na otázku, z jakých důvodů žádá o udělení mezinárodní ochrany jménem svého syna, uvedla: „...*protože manžel byl v Sýrii hledán státní bezpečností, já též také neměla žádnou svobodu a žádná práva v Sýrii, opustila jsem vlast kvůli svému manželovi a kvůli dětem, aby nedopadly stejně jako rodiče, kteří neměli nárok na žádné vzdělání, žádná práva*“ (viz protokol o pohovoru k žádosti o mezinárodní ochranu, který byl proveden dne 1. 8. 2008). Přímo v žádosti o udělení mezinárodní ochrany pak matka stěžovatele uvedla, že: „*je to můj syn a já mám právo mít svého syna u sebe. Chci, aby měl stejná práva jako já, a proto znovu žádám o mezinárodní ochranu pro svého syna, aby tu byl spolu se mnou.*“

Z uvedeného je patrné, že stěžovatel důvody své opakované žádosti o mezinárodní ochranu odvozoval jednak z důvodů, které učinily obsahem svých žádostí jeho rodiče, a jednak z důvodu společného soužití se svojí matkou, což odpovídá tomu, že žádosti o udělení mezinárodní ochrany jsou v případě rodinných příslušníků zpravidla vzájemně provázané a dotýkají se rodiny jako celku. Nejedná se však o zákonné důvody pro opakované projednání žádosti stěžovatele.

Hlavním smyslem a účelem institut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 – 57, www.nssoud.cz, dle kterého: „...*byla-li by matka nezletilé stěžovatelky v dalším řízení před správním orgánem úspěšná, tj. bylo-li by shledáno, že je v zemi původu pronásledována, resp. byl-li by shledán její odůvodněný strach z pronásledování v zemi původu nebo hrozba nebezpečí vážné újmy, mohla by v novém řízení o udělení mezinárodní ochrany uspět i její nezletilá dcera.*“

Z aktuální judikatury zdejšího soudu lze připomenout také rozsudek ze dne 23. 9. 2009, č. j. 1 Azs 43/2009 – 66, www.nssoud.cz, dle kterého výrazné zhoršení zdravotního stavu, byť související s nemocí již posouzenou v předchozí žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ve spojení s dalšími relevantními skutečnostmi a zjištěními, představuje nové skutečnosti a zjištění ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu.

Závěrem, v kontextu s výše naznačeným principem jednoty rodiny, Nejvyšší správní soud považuje za nutné poznamenat, že postavení dítěte žádajícího o mezinárodní ochranu se ve většině případů odvíjí od postavení rodičů žádajících o udělení mezinárodní ochrany. Ostatně tak tomu bylo i v nyní projednávané věci, přičemž případ otce nezletilého stěžovatele, jakož i jeho samotného, již byl předmětem posuzování zdejšího soudu, a to na základě jeho kasační stížnosti, která byla usnesením ze dne 17. 4. 2008, č. j. 9 Azs 5/2008 – 98, odmítnuta pro nepřijatelnost. Taktéž je tomu i v případě matky stěžovatele, jejíž kasační stížnost byla rovněž odmítnuta jako zjevně neopodstatněná, a sice usnesením ze dne 4. 11. 2009, č. j. 9 Azs 38/2009 – 92. Ve vztahu k námitkám stěžovatele, jež se poněkud vymykají půdorysu posuzování přípustnosti opakované

žádosti ve smyslu § 10a písm. e) zákona o azylu, neboť se primárně vztahují k problémům otce a matky stěžovatele v zemi původu, tedy Nejvyšší správní soud odkazuje na shora citovaná usnesení v jejich věcech.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. V předmětné věci Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci přiznal náhradu nákladů podle ustanovení § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, spočívající v odměně za dva úkony právní služby (převzetí + příprava zastoupení a písemné podání soudu týkající se věci samé) v částce 4200 Kč a v náhradě hotových výdajů v částce 600 Kč, tj. v částce 4800 Kč, zvýšené o daň z přidané hodnoty v sazbě 19 % ve výši 912 Kč, celkem tedy 5712 Kč. Tato částka bude zaplacená z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám právního zástupce stěžovatele do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. listopadu 2009

JUDr. Radan Malík
předseda senátu